

Gemeente
Amsterdam

Lichtontwerp in tunnels, viaducten en onderdoorgangen

Hans Akkerman

Adviseur lichtkunst, stadsilluminatie en decoratieve verlichting

13-11-2019

“Is dit beleid of is hierover nagedacht?”

- Jan Schaefer, wethouder (1940-1994)

Omgevingsgericht lichtontwerp

- Aard en gebruik locatie staan centraal
- Integrale kijk op verlichting gewenst
- Vergt professioneel ontwerp

Speerpunten locaties

- Bijzondere, complexe locaties: Dam, Stationsplein, Rode Loper
- Ecologisch gevoelige gebieden
- Stegen en straatjes
- Viaducten, tunnels en onderdoorgangen

XXX

XXX

XXX

XXX

Beleving en gebruik kan beter

- Nut en noodzaak staat (meestal) niet ter discussie
- Ontwerp hield geen rekening met menselijke maat
- Onaantrekkelijk; niet uitnodigend; saai
- Obstakels; gebrek aan routing
- Geen of amper sociale controle
- Doet afbreuk aan veiligheidsbeleving

Wat willen en kunnen we?

- Speerpunt!
- Prettig & veilig voor iedereen op elk moment van de dag
- Heel en schoon is basis

XXX

Licht

XXX

Waarom hier locatiegericht lichtontwerp?

- Specifieke vorm van 'openbare ruimte'
- Standaard verlichtingsoplossingen onvoldoende
- Specifieke oplossingen, maatwerk benodigd, met name creatieve vormen van lichtgebruik.

Bestaande bouw

- 'Accepteer' de locatie en 'gebruik' de mogelijkheden
- Ga creatiever om met richtlijnen; stap af van de gewoonte
- Laat kunstlicht en kunstuitingen samenwerken
- Kunstlicht overdag minstens zo belangrijk
- Betrek de directe omgeving bij het ontwerp

Nieuwbouw

- Leer van ontwerpfouten
- Overzicht, materiaalgebruik, natuurlijk licht, kunstlicht direct in het ontwerp, omliggende openbare ruimte
- Architectuur, beeld en beleving input voor integraal plan

XXX

het Licht van Jan

lichtkunstwerk spooronderdoorgang Kattenburgerstaat

Grote gevolgen voor het proces

- Vergt andere houding en kunde opdrachtgever
- Lichtontwerp is geen rekensom
- Samenwerking lichtontwerp en ontwerp openbare ruimte
- Participatie en draagvlak
- Kost meer tijd en planning
- Beheer en onderhoud
- Evalueer! Wat werkt? Wat niet?